

Cena Numeru 2 centy w Krakowie i Podgórzu 3 centy na prowincyi.

PRENUMERATA

mięcierna w Krakowie 1 K. z dostawą do domu 1 K. 50 h.; na prowincyi z przesyłką pocztową 1 Kor. 50 hal. — 84. Prenumerata za granicą 1 mk. 50 f., 2 fr. i rs. POJEDYNCZE EGZEMPLARZE NABYWAĆ MOŻNA WE WSZYSTKICH AGENCYACH PISM I NA WSZYSTKICH DWORCACH KOLEJOWYCH.

NOWINY Dziennik niezawisły demokratyczny ilustrowany.

OGŁOSZENIA

za wiersz petru 16 hal., za każdy następny re 12 hal. drobne ogłoszenia po 4 halereze od wyrazu minimum 30 hal. Nadstane za wiersz peticyjowy 50 hal., spody na każdej stronie po 3 Kor. — Załącznik 20 Kor. za wysłanie; prowadzi w swoim zarządzie p. M. Lupczyo. Administracja „NOWIN”: Rynek gl. L. 8. otwarta od 9—1 w południe i od 3—5 po południu. Na Lwów Skład i Ekspedycja: Agencya Sokołowskiego, Pasaż Hausmana l. 2.

Redakcyja i Administracyja „Nowin”: Kraków, Rynek gl. L. 8, Tel. 627, Redaktor przyjmuje od godziny 11 do 12 w południe. — Ekspedycya „Nowin” w drukarni Rynek gl. L. 8.

REDAKTOR NACZELNY: LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcyja (Tel. 627) od godziny 9 rano do godziny 7 wieczorem w biurze Rynek gl. L. 8, i p. Rękopisów nie zwraca się.

„NOWINY” wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej. — Cena numeru 2 centy w Krakowie, 3 centy na prowincyi.

Premie książkowe dla Czytelników „NOWIN”.

Chcąc umożliwić Czytelnikom naszym tanie nabycie książek, nabyliśmy 10 tomów CONANA DOYLE'GO:

Ciekawe przygody detektywa-geniusza Sherlocka Holmesa.

Każdy tom stanowi dla siebie odrębną całość. Cena książeczka każdego tomu 40 hal.

- Tytuły: I. „Klub Budowlanych”. II. „Szkodliwy wypadek w księstwo O...”. III. „Zagadka oświetlenia”. IV. „Najciemniejsze norderstwo w dolinie Boscombe”. V. „Dziwna posiadłość”. VI. „Celowyca i bliźnięta”. VII. „Historya błękitnego karbunkantu”. VIII. „Centuriona węgla”. IX. „Palec zmylny”. X. „Złokrocie panny młodej”.

Czytelnikom naszym w Krakowie sprzedajemy te tomiki razem lub każdy z osobna po cenie 30 hal. (Gala sery, t. j. 10 tomów, kosztuje 3 kor. jest osobną każdą bibliotekę). Dla Czytelników z prowincyi, o ile samowolnie doliczka ta w administracyi naszego pisma wraz z przesyłką pocztową 33 hal.

Przy zamowieniu dostawiczu tomików — proszę oplatę. — Należytność może być przesyłana w znaczkach pocztowych albo wraz z promiennikami.

Nadmieniamy, że zakupione przez nas tomiki „Sherlocka Holmesa” są tłumaczeniem z oryginalnego.

Administracyja „Nowin”

Smoczy gad w Galicyi.

Niemieckie przybłędy w Galicyi, zasłane hojnie ubiegami z poza Galicyi subwencjami, poczynają — coraz bardziej podnosić głowę.

Mamy i w Galicyi, na własnej ziemi hakatyistów, którzy bezczelnością nie różnią się wcale od swoich pruskich kolegów.

Hakatyści galicyjscy mają także swój organ (jest nim „Deutsches Volksblatt”) i tworzą związek „Bund der Deutschen in Galicien”, który atakuje nas na punkcie szkoły, Kościoła i narodowego wychowania.

Zaczyna on już dobijać się do Wiednia, a pewny smaczek jest tam pogarcia, jeżeli odzywa się z faktu buta i bezczelności, tily poseł Stranay (Niemiec), poprowadził hakatyistów galicyjskich do ministra Marolda z żądaniem germanizacyi szkół galicyjskich, wystąpił „Deutsches Volksblatt” z artykułem „Die Deutschen in Galicien”, w którym czytamy:

„Pomimo wareskich intryg Polaków, które noszą na sobie piętno fałszu, bezczelności i przekrwienia mózgu, powstał Bund i kroczy po drożach spełniania swych celów. Cieką jest praca, którą podjął, bo jest to walka z polską obłudą, szjadłością i podstępnością, z właściwościami charakteru, tak obrzucił niemieckiej otwartości i uczelności (!). Ale kamień ras potoczony jest w ruczu i żądna siła polska go nie powstrzyma. Ilość członków stale się zwiększa, zdumiewa tylko mnił ma lęba urzędników państw. wobec siebie myślnie Niemców kolonistów w urzędach galicyjskich. Jest to najpotężniejsza niebezpieczna obawa przed groźbami przelotnymi (!). Niektórzy zastanawiają się tem, że urzędnikom nie wolno brać udziału w życiu politycznym. Gdyby tak było, to musieli być napędzeni z państwowego służby austriackiej przedewszystkiem urzędniczy Polacy, którzy należą do „Sokołów”, „Ognisk”, czystelników, towarzystw, które wszystkie uprawiają politykę polską, graniczącą ze zbrodnia stanu (Nr. 7 „Deutsches Volksblatt”). Za argucyją i bezczelnością musi chyba mieć jeszcze zachęte z zewnątrz!”

W dalszym ciągu wreszt „Bund” wszystkich Niemców w Galicyi, ażeby w sprawach przed sądem używali wyłącznie języka niemieckiego, niemieckie zaś gminy, ażeby bezwzględnie wprowadziły u siebie urzędowanie w języku niemieckim.

W drugim grudniowym numerze, a ostatnim w roku 1907 „Deutsches Volksblatt” znajdujemy następujące przykazania, które stanowią program najbliższej działalności „Bundu”:

- 1. Każdy Niemiec musi należeć do „Bundu” i prenumerować organ hakatyistyczny. 2. Każdy Niemiec winien wyszukać przedstawiciela jako Niemiec sawsze i wszędzie. („Die Herren Polen — pawiada z ironą i sutor — werden sich bald an diese Kirscheilung gehen lassen!”) 3. Każdy Niemiec powinien w domu i poza domem mówić po niemiecku. 4. Na poczcie, kolei, przed sądem, w gminie, w starostwie, u władzy podatkowej powinni używać żądac wyjątkowo języka niemieckiego. W razie, gdyby jaki urzędnik robił trudności lub awaryk (!), należy natychmiast donieść o tam do wydziału Związku, a ten już potrafi „im geeigneten Wege den Herren Deutsch zu lehren”. Na posiedzeniu wydziału „Bunde” w dniu 9

grudnia 1907 uchwalono rozpocząć systematyczną walkę o szkołę i w tym celu wezwano wszystkie niemieckie rodziny o wzięcie się do pracy, a zarzemu o komunikowanie sąradzowi swych skarg i życzeń dla zebrania materiału. Równocześnie wezwano pastorów i nauceylich, by gorliwie budzili ducha niemieckiego w swem otoczeniu, a katolikom-kolonistom rozesełano kilkadziesiąt niemieckich książek do nabożeństwa, celem wytrącenia z ich rąk książek polskich. Zapowiedział wreszcie wydać „Bundu”, że każdej gminie, która sechce działać w kierunku zmienienia szkoły, służbę będzie pomocą i radą, a w każdym razie wezwaniem, według jakiegoś podania należy nastąpić.

Równocześnie zaczęło się „pięknowanie” ludzi o nazwisk niemieckim, którzy czynią się Polakami. „Deutsches Volksblatt”, widocznie polując na prenumeratę, posłał swój egzemplarz do p. A. Timara, biorąc go za hakatyistę. Na to otrzymał list następujący: „Jestem Polakiem, chociaż przedkiołwie moji byli Niemcami. Umieję po niemiecku tylko, by przeczytać niemiecką gazetę i trzymam nawet piśmie niemieckie, ale nie tego rodzaju, co „Deutsches Volksblatt”, który stołem niemiłosiernie przedkioł wszystkim, co piszkie. Ja, jako Polak, oświadczam intencją swą i rodzinę, że potępiam zarówno wady polskie, jak postępowanie waszego pisma. Takiego dziennika nie biorę do rąk i wyprasam sobie dalsze posyłanie. A. Timar, preces „Sokoła” w Bochni”. Zaczę ten list opatrzył „Deutsches Volksblatt” lajdarkim dopiskiem, stawiając w swem imieniu p. T. „na przegląd...”

Ostatnie polskie zgromadzenie w Berlinie.

W niedzielę 5 bm. odbyło się w Berlinie wielkie zgromadzenie, w którym wzięło udział przeszło 3 000 Polaków. Mowcy wskazywali, że zgromadzenie jest ostatnim, na którym przemawiać będzie można po polsku w Berlinie. Przewodniczącemu przemówienie swoje poświęcił między innymi:

„Parlament niemiecki popełnił wczoraj zbrodnię na narodzie polskim. Wolnościomsi lokaje żyli pomimo Billowów przy gwałcie, który srogo mowa się na nich semieć. Mimo ustawo o wywieszczeniu i paragrafa językowego, naród polski pozostał wierny swoim ideałom i nie podda się. (Burzliwe oklaski).”

Inżynier Karol Rose wskazał na Królestwo Polskie, gdzie rozwinęła się Akcya Szkolna i w tym kierunku było cięsiem. Chwilowo to jednak tylko tryunik ducha prusko-rozsyjskiego; miało okresu siły przed powstaniem, nastąpiło dnieł, w którym sakra swa Polaków swędyli. Czełonek Izby państw, Józef Kościelski podniósł,

że wszystkie ustawy antypolscy przez precyzyjnie odnosił skutek. Mimo, że Polacy bardzo się różnią od socyalistów, muszą im w tym kierunku przyznać słusność, że kultura tego rodzaju, która takie wydziały omawia, jak wywieszczenie lub paragraf językowy, powinna pójść w niwec. (Burzliwe oklaski).”

Poseł Korfany omawiał przebieg obrad nad ustawami antypolskimi w Sejmie pruskim i parlament niemiecki i podniósł, że junkrzy pruscy jeszcze przyzwolili znaleźć się w Sejmie, młó wolnościomsi w parlamencie, którym zarzucił wprost nalezy wszelki bezwład. (Burzliwe oklaski).”

Po innych jeszcze przemówieniach, uchwalono rezolucyę, ostro protestującą przeciw uwadom pruskim.

Wybory w mieście. Wybory z kola inteligencyi.

Najbardziej ozwyłony ruch wyborczy znanomolno dotychczas, wybory z kola inteligencyi. Od samego rana napływ wyborców był bardzo znaczny. Sześciogólnie gremialnie szło do głosowania duchowieństwo, dając urzędniczy kolejni i inne kategorie inteligencyi.

Wybory z powodu wielkiej liczby uprawnionych do głosowania, bo lęba ta wynosi 4 800, odbywają się w ośmiu sekcjach. Komisyon wyborczym przewodniczący w sekcji I poseł Fedorowicz, w sekcji II radca Jaworski, w sekcji III radca Egstein, w sekcji IV wiceprezydent Starcki, w sekcji V radca Sanki, w sekcji VI radca Bobkiewicz, w sekcji VII radca Gostowski, w sekcji VIII radca ks. kan. Krupski.

Do godziny 12 w południe głosowało we wszystkich sekcjach razem już przeszło 1000 wyborców.

Ozwyłony ruch wyborczy szanionowolny już bodaj ułamek, którym zamieszono ślony gusebu magistrata i przybyłych domo, oraz wszystkie tablicie reklamowe. Komitet konserwatywny nie oszczędził pieniędzy na afisz, bo afiszami jego zawalone były wszystkie miejsca ogłoszeniowe, tak, że skape liście afiszów komitetów mieszczerskich niktą wprost w ich powodzi. Pewna grupa kolejarzy zasypała miasto afiszami, polecającymi kandydaturę dra Twaroga. Było też mnóstwo afiszów, zalecających kandydaturę dra Pareńskiego, który ma, o ile się sądzi, widok przejścia swiadczenia, że tylko komunikacja politycznym powstrzymać od umieszczenia go na swojej liście.

Rezultatu wyborów dotychczasowych napród obliczyć nie podoba. Ozwyłony ruch wyborczy jest dowodem, że walka w tem kole jest najbardziej

jakby nadstawiał miłym promieniom słonecznego światła, które padało na nią przez okno.

Dawaczym był i ten tego trzępota dalewicy, ale w nim bardzo dobrze wydziawa się zdrowie sielomastoletniego jej wieku; uczesną bysionomie, ładną twarzyczkę wiechoty śliczne blond włosy, od samego rana gładziutko, starannie uczesane.

Zamiast szafirozka, Róża Pompon wdziała na siebie obszerna, wełniana koszulę Fielmona, bo jej się podobał bardzo jego uńór wlosiarzki; otwarty, wynimłszy kolarz dowodził widzieć pod jego blag Kosztelicki, omdę pjękaję sasy, pozostek okrągliczki pierzi, kształtne ramiona, płędz węgrodzie tak delikatu, gładką i białą, ile skarkatana koszenia jak obdłaja na jej cieie cież różowy; utęcone pulchnikię rege ledwo w potowie osiasty odwinęte szerokie rękawy; widąc także było do potowy tony okryte, na kryzę założone, śliczne nożki w białych, gładko obcisnionych potoczochach i zielonych pantofelkach. Czarną chustkę z syłi przepasała zgrabnie wiecją nad biodrami kęd. Ubranie ten nadawał oryginalny wdzięk młodej dalewicy.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Nowy Żyd wieczny tułacz

według Eugeniusza Sza, opowiedział Walery Tomicki.

Cląg dálny. Ryś zarys jawański.

W kilka dni po postacie fabryki pana Hardy, następująca scena odbywała się przy ulicy Kłodo-wensza, w domu, gdzie Rodin miał mieszkanie, które już był opuścił, gdzie także mieszkała Róża Pompon, rozszedłszy, według upodobania, mieszkaniec i gospodarstwem swego przyjaciela Fielmona. Było to około południa. Róża Pompon, sama jedna w mieszkaniu akademika, czując nieobecność, wesoło zająłada śniadanie, siedząc przed ko-

miakiem. Ale cóżto było za śniadanie, jakie prawie na kominku, a jeśli pokój i jakie spręty!

Wystawny sobie dotąd obszarz lęba, z okna miał bez frakcji, bęży okna wychodziły na pusty plac, a przed lokator wolny był od okna nętręto.

Jedna śliczna tej isby stanęła za skład garderoby: widać tam było wiszące na kółku parady debarderski strój Rózy Pompon, a blisko niego kosula wlosiarzka Fielmona i szerokie szarawy z szarogo, grubego płótna, smolą napsuczonemu; zaślate! wyglądało to wszystko, jakby niestraszono-ty ten majtek zamieszkiwał bosiane gulozdo jakiej fregaty w podróży nakoło świata. Sznkła Rózy Pompon ładnie była nawieszona na nogach czeserokich pantalonów, które jakoby wygładziły z pod spódnicy. Na zakręconej i od niepamiętanych osów zasłabianej ostatniej półce miała biblioteczka, widąc było, obok trzech starych butów i kilku prężnych butelek, trupa głowa, pamiątkę po dawnym przyjacielu Fielmona, uczniu sztuki lekarskiej.

Sztukiem dowolnej zarobkowości, bardzo lubionej w dzielnicy łaeńskiej, owa trupa głowa trzymsta w swych białychnych rękach zakopconą

fajęcękę gięlną, a nadto polyskującą jej czerasę okrywał do połowy strzy, suchowaty kapelus, włożony na bakier, odbitym wężakami i swym dżem kwiatami! le rasy podpiły był Fielmon, lubił przyglądać się długo temu kościannemu sztykowi i częstokrot uśmieł się aż w dytymbancich monologach nad sfiozodzeniem porównywaniem między śmiercią, a znakomitem rozkoszami doczesnego życia.

Dwie czy trzy gipsowe maski, z nosami i brodami, mniej więcej, wyszczerbionemi, gwóźdźkami do muru przybita, świadczyły o lotnej ciekawości Fielmona w rzeczy najdziwniejszej.

Na kominku stał cały w swój obryzmieję okazalosi świętozyczny pułkar wlosiarzki, przy nim porcelanowy imbryk bez lejka, ładnie czarny drewniany kalamarz, którego otwór w polowie już pokryła pleśń szelona-wo-mesyta.

Ciszę tego ustroina kiecy niekiedy przerywało gruchanie gołęb, którym Róża Pompon dawa przyjacielęką gościnność w tym gabinecie Fielmona.

Czuła na sianno, zdająca jak przepiórka, Róża Pompon tuliła się do kominka i sdawała się

SPORT

piekarnia znana ze swego doborowego pieczywa BOLESŁAWA BROSZKIEWICZA w Podgórzu, Rynek 13. Filie w Krakowie: Hotel Sasaki, ul. Stawkowska — Floryańska 3 — Karmielicka 20 — Hotel Europejski ul. Lubicz — Krupnicza 9 poleca Szan. PT. Publiczności trzy razy dziennie świeże pieczywo Piekarnia „Sport” otrzymuje najwyższe odznaczenia na wystawach kucharzskich w Paryżu w listopadzie 1907 roku i Wiedniu w styczniu 1908 r. (na obydwóch wystawach po złotym medalu i dyplomie honorowym). 90

tycznym — Znaćcyż to wystarczy, że fałszem i non sensem się twierdzenie owej burzaczki, jakoby induszt miasta „ukrywał” jakikolwiek deficyt; natomiast prawdę jest, że budżet jest bardzo pomysłowy i układany prawidłowo. Fałszem jest, jakoby miasto miało 10 i pół miliona długów, bo suma długów nie osiąga dzisiaj 13 milionów, a miasto złożyło to kwotę na korzystne inwestycje na budowę zakładów wodociągów, z których głównie taki dochód, że z niego opłaca i amortyzuje pożyczkę i przez to drugo właściciel wolał nie czynić. Wierzymy fałszem jest dalej twierdzenie, jakoby zakład wodociągów nie opłacał. Przewodniczący ten przynosi takie dochody miastu, że w przedziale 4 lat mógł pozyskać inwestycje w kwotę 100.000 koron etc. Cytując niepartijnie odpowiedź na burzaczki zwołania na w dwóch ostatnich numerach „Nowej Reformy”. My nie mamy miejsca na obzerne cyfrowe wyliczenia; zresztą jesteśmy zdania, że nie zachodzi żadna potrzeba zajmować się dłużej przewrotnymi elucubracyjami „Czasu”.

Opinia publiczna z ich tendencjami i motywów zdaje sobie doskonale sprawę. I nie dwuznacznie sązrogowała na nie w obecnej kampanii wyborczej, której przebieg był moralnym polemikiem dla konserwatywnej kotary.

Naokoło sceny i estrady.

Z teatru miejskiego. „Czesć dla krzyżów”, najbliższa premiera teatru miejskiego — należy chronologicznie do epoki najbujniejszego rozwoju twórczości Calderona (r. 1638). To wloskie, na którym rozwija się nominalnie akcja dramatu p. t. „Czesć dla krzyżów”, zacierając Calderon niewątpliwie z wypraw wojennych do Włoch, w której brał udział. Romanizmy sen zbójckich, napady na klasztor, walki i potyczki, z których składają się barwne sceny tego dramatu, dają miłośnikom Calderona ochotę do czytania samego autora. „Czesć dla krzyżów” z jego zniekształconej epoki. Wydeki zaś nastrojów religijny, przenikający zasadniczo idee utworu, ten nastroj, który i dzisiaj na „Czesć dla krzyżów” pozwala patrzeć, jako na utwór sztuki pasyjnej, czyni z dramatu jakby zapowiedź późniejszej, wyłączenie już religijnej twórczości piarza. Teatr krakowski, pracujący w dalszych sezonach poświęcił Calderonowi więcej miejsca repertuarowo, wybrał na początek ten właśnie dramat, jako jeden z najbardziej reprezentatywnych dla indywidualności wielkiego poetę.

W sprawie wyjazdu teatru krakowskiego do Wiednia nadyla nam dyrektor Solek następujące piśmie. „Szanowny Panie Redaktorze! Wobec rozważań w piśmie wiadomości o projekcie wyjazdu teatru krakowskiego do Wiednia, mam zaszczyt przetrzymać o zamieszczeniu w łamach początkowego Jego piśmie następującej wiadomości. Teatr krakowski otrzymał przed miesiącem ze strony teatru „an der Wien” propozycję przyjazdu z cyklem przedstawień polskich. W d. 7 b. m., w roku roboczym, nadeszło jednak na moje ręce zawiadomienie dyrekcji teatru „an der Wien”, iż dalsze układy muszą być zerwane z powodu zainicjowania we Wiedniu na te teatralnym agencji antioświeceniowych. Zawiadomienie to skrzyżowało się z włączoną dożywą teatru krakowskiego, który już po Galicyjskich wiedeńskich o rzytmie wobec Czechów w Wiedniu sławnością odpartem, postanowił zaniechać plan wyjazdu do Wiednia. — Łączę wyrazy prawdziwego szacunku J. Solski”.

■ Koncert Adama Didura, najwybitniejszego dziś śpiewaka polskiego, zbierającego zasłużone laury na obu półkuliach, będzie bez wątpienia uświetnieniem z obywateli w koheczym się sezonie koncertowym. Didur, po ukończeniu stagione w teatrze „La Scala” w Medyolanie, z następnie szeregu światłych krajów w operze w tymże, zagęścił na święta do rodzin, z czego korzystają dyrekcja opery i wiołkowi sprząta go o kilka gościnnych występów w operze. — Do Krakowa zawita p. Didur przy sposobności odwiedzin swych przyjaciół.

W koncercie znakomitego śpiewaka przyjęła udział jedna z najwybitniejszych śpiewaczek estradowych lwowskiej p. Polihka-Lewicka, laureatka tamtejszego konkursu, a następnie szkoły Szwecystwa, artystka, której produkcja cenią wytko nieomalim lwowcy. — Akompaniament objął zaszczytne znanu Krakowianin między muzyk p. B. Wallek-Walewski.

Agłotą na koncert Lełwy. Akademicki komitet sprawozdania zwłok Słowackiego do kraju, urządzający na ten cel koncert znanego śpiewaka Lełwy, donosi nam: Wobec ogłoszenia na dzień 13 kwietnia b. r. koncertu światowej sławy śpiewaka Tadeusza Lełwy, tenora oper warszawskiej i medylanckiej „La Scala”, którego gram wolała nie wahała się podjąć o Czeszemu, agłoty rozwinięła swą działalność, czyniąc na kieszonkę publiczności i zakupiła podobno wziętą 1006 biletów. Przed tem przedstawieniem otrzymamy P. T. publiczność i nadmieniamy, że na wypadek, gdyby w kwaterach S. A. Krzyżanowskiego, która bilety sprzedaży, nie można już było dostać biletów, aby biletów od agłotów nie kupować po wygotowanych cenach, lecz jedynie zwrócić się jeszcze w dzień 12 lub 13 kwietnia do kasy w starym teatrze, gdyż komitet, urządzający koncert, o ile możności wykuł bilety, nabyte przez agłotów.

Z Rady państwa.

Wiedeń. Na początku dalszego posiedzenia Rady posłów powiścił prezydent wspomnienie zmarłemu posłowi Kaiserowi.

Odczytano następnie interpelacje i wnioski, między innymi wniosek posła Starczyńskiego o 1 ton w sprawie przesilenia młot Biala, Rawu Ruska, Sokal i Żółkiew do trzeciej klasy dodatku składowego.

Pos. Małachowski i zaszalał nagłość wniosku w sprawie organizacyj ministerstwa pracy. Mowca wskazał na potrzebę szybkiego zaistnienia tej sprawy, gdyż obecny stan prowizoryczny przynosi szkody interesom; wiele spraw pozostało nieskończonych, a jedyna władza nie chce przewidywać odcieczania drugiej władzy. Dalej wytknął mocną niezwykłą przyboczną rządę rękodzielnicze. Mowca rozstrząsa szeregów, czy nowe ministerstwo mają być tworzone w drodze rozporządzenia cesarskiego, czy też w drodze ustawy, a wspominając o utworzeniu ministerstwa handlu, obrony krajowej, rolnictwa i ministerstwa kolejowego, dochodzi do wniosku, że organizacja ministerstw nie jest przedmiotem konstytucyjnej legislatury. Prawa parlamentu zostały w każdym kierunku i w zupełności uszanowane.

Mowca ponownie omawiał stagnację wywołaną na wszystkich polach administracji skutkiem nie zatwierdzenia organizacji nowego ministerstwa. Ministerstwo nie chce już zatwierdzić pewnych spraw a ministerstwo robot publicznych nie jest jeszcze zorganizowane i nie może ich zatwierdzić. Utworzenie nowych instytucji dla popierania przemysłu i rolnictwa jest niemożliwym. Sprawa szkolnictwa przemysłowego znajduje się w zastojach. Budowa państwowych budynków warsztatowych nie może być rozpoczęta, przydzielenie spraw górniczych do nowego ministerstwa nie może nastąpić i nie można też zatwierdzić tak ważnej dla ludności kwestyi węglowej. Dla wszystkich ważnych przyczyn prosy mowca o przyjęcie nagłości wniosku.

Koło polskie.

Wiedeń. Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie Koła polskiego, na którym prezes Głabinski zawiadomił, że komisyja budżetowa nie skończyła swych obrad przed świętami. Sesya parlamentarna zamknięta będzie w piątek następną sesyą rząd ma zamiar rozstrząsać 23 kwietnia. Mowca jednak sądzi, że należy poprzeć żądania Rusinów, aby uszanowane zostały także święta g. katolickie. Następnie zawiadomił prezes, że zawiązało się zjednoczenie posłów rękodzielniczych, do którego wstępować mogą także posłowie polscy, byle nie brał na siebie obowiązków, pozostających w sprzeczności z solidarnością Koła polskiego.

Nastąpiła dyskusya poimna w sprawie organizacji ministerstwa pracy i budowy kanału Wieni-Kraków. Uchwalono aby w Izbie próce wnikłowskiej Matczowskiego, zebrał głos pp. Łazarzki i Stwierliński.

Pos. Dobija żąda interwencji w sprawie zabierania gruntów dla regulacji Wisły, za którą się chopom nie płaci.

Na wniosek dra Kallshera uchwalono interwencjonalnie w tej sprawie u namiesztala.

Ludowcy a Koło polskie.

Wiedeń. Pertraktacje ludowców z poszczególnymi frakcyami Koła polskiego trwają dalej. Opracowanie odpowiedzi ze strony Koła na postulaty ludowców powierzono subkomitetowi, złożonemu z pp. Bobrzyńskiego, Batagilji, Stalmszewskiego i Kozłowskiego. Subkomitet opracował zmianę poszczególnych paragrafów statutu Koła w sposób następujący:

Przy § 4, w którym w myśl sążeń ludowców miało być sformułowana zasada solidarnego działania Koła w sprawach tylko narodowych i krajowych, dodał subkomitet, że solidarności ta ma obowiązywać i w sprawach państwowych.

§ 5 o prezydym, przyjęto w myśl sążeń ludowców. Co do § 11 domagali się ludowcy, aby prawa mniejszości zostały chronione przy interpelacjach, obowiązowały również przy wnioskach. Subkomitet zgodził się, aby za zebraniem 15 podpisów można było stawiać samodzielne wnioski, z wyłączeniem wniosków w dziedzinie nędzy i takich wniosków, które sprzeciwiały się uchwałom Koła. (Ograniczenia to ulemożliwiła nieczytelny poselski, zwązywający, że wnioski zwykłe, czekać mogą latami na swoją kolej. Red.)

Odnosnie do § 12 w sprawie obowiązku solidarności wówczas tylko jeśli 1/3 obecnych na posiedzeniu posłów uzna daną sprawę za narodową — uchwalono, że 1/3 większość wolno tylko uwołać członków Koła do solidarności. W sprawie zaś osobistych wyroków i wyborów, uwołań to nastąpić może zwykłą większością głosów.

W sprawie wreszcie rozdziału mandatów komisaryjnych uchwalono ten postulat ludowców że zatwierdzić w formie rezolucyj, uszającej w zażądaniu potrzebę takiego rozdziału.

Telegramy „Nowin”

Falszerstwo monet we Lwowie. Lwów. Wczoraj aresztowano w szajkę fałszerzy monet koronowych, 20-halorówek i 10-halorówek. Członkowie szajki stradali się sami, rozmawiając w restauracji zbyt głośno o fałszerstwie. — U jednego z nich, niemieckiego Wehnera, przybyłego z Odessy, znaleziono cały warsztat do odlewania i wykończania sporządzonych monet. Między innymi aresztowiano polityka także jakiegoś Słodowa, który ma być h. porneckim rosyjskim z Zytomierza.

Poljudny Sternberga. Wiedeń. Z powodu kłót w parlamencie poseł Sternberg wyzwał na pojedynek posła Bergmanna. Poseł Bergmann (oficer rezerwy) otrzymał za wiadomienie, że gdyż przyjął pojedynek ze Sternbergiem, straciłby szary oficerski. (Sternberg jest znalezionym przez pewnych dygnitarzy wojskowych, których ciągłe atakuje w parlamencie). — Szybko, że mimo to, pojedynek odświadczył się odhodzi.

Klub czerko-katolicki uchwalił ogłosić, że Sternberg nigdy nie był członkiem tego klubu, aczkolwiek należał do tego stronnictwa w Czechach.

Majoraty w Królestwie Polskim. Petersburg. Prawica przygotowuje projekt nabycia i rozparcelowania majortów w Królestwie Polskim między włościan rosyjskich. Mówią, że projekt ten nielozony w celu uspokojenia włościan rosyjskich, wzbudzonych odrzuceniem projektu wywłaszczenia.

Aresztowania w Portugalii. Lizbona. Dotychczas przedsięwzięto około 600 aresztowań. Wszystkich aresztowanych umieszczono w twierdzy. Rząd przedsięwziął liczne środki ostrożności.

Bomba w haremie. Paryż. „Matin” donosi z Konstantynopola: W haremie sultana znaleziono bombę 10-kielogramową. Wywołało to potopów w pałacu sultana. Wiele osób aresztowano.

ZE SWIATA

Straszny wypadek samobójstwa wydarzył się przed kilku dniami na dworcu kolei w Kijowie. Czterydzieci latowego czasu na rozstrój umysłowy 37-letni marynarz B. Wawreniuk, przechodząc koło parowozu, przygotowanego pod podjęcie kursy, szybko wszedł nań po schodkach i otworzył drzwi do pieca, zwał się w płomienie głową naprzód. Gdy zgaszono ogień, wydostał jnt tylko wydobyt nogi nieszczęśliwego, stojące na szewstwie pieca.

Śliki na Węgrzech. W okolicy Wielkiego Wadaruwu zrasuje pomiędzy tamtejszą ludnością choroba, która powszechnie przypisuje niewystarczającemu odżywianiu ludności. Stomaki zarobkowe tak się pogorzały w ciągu semy, że zubożałi mieszkańcy, nie mogąc kupować chleba, wypiekałi podłomyki z mieszaniną mielonego żyta, jęczmienia i owsa. Po dłuższym spożywaniu tej mieszaniny, zaczęły pośród ludności coraz więcej pojawiać wypadki choroby, podobnej do peliagry, trapiącej up. ludność niektórych okolic Rumunii, odżywiających się wyłącznie kukurydzą. Jak się zdaje, w mieszaninie owy muszą być pierwsiaki trujące, gdyż choroba rozpoczyna się kreczami i osakami zatrucia. Rece i nogi trzęwią, a następnie ręce wylęgają się w tył i pozostają tak nieruchomo. Kurse powtarzają się czasem przez 8 tygodni. Operacja śmiertelność jest dosyć znaczna.

Prusacy operują w Galicyi. Minister spraw wewnętrznych uchwilił Towarzystwo akcyjnym górnictwa i hut cynkowych, dawniej Lewitach i Spółka w Katowicach, pozwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa w Trzebinii.

Zabójstwo w szpitalu. Niezwykły objaw szlzenia notują pisma warszawskie. W szpitalu św. Trójcy w Plocku leżał Feliks Gadałsiński, fotograf z Plocka, stracony w Słupnie we śróde szerszego tygodnia. Przy chorobie przebywał żona jego, Wanda, nauczycielka w Słupnie. W dniu 31 m. z. u. około godziny 6 wieczorem do szpitala przyszedł młodzieniec odwołując chorego Gadałsińskiego. Służba nie podejrzewała nic złego, przybyła do sali wypielania, ten zaś po przychylu wyjął brannik i kilka strzałami położył trupem chorego Gadałsińskiego, oraz dozorującą żonę. Na ogłoszenie strażów przybiegła służba i napastnika na ramię przytrzymała, lecz ten wypruł się i uciekł na ulog. Na kryk podnieśliśmy w szpitalu pobiegł za uciekającym strażnik posterunkowy, lecz uciekający strażnik do strażnika i strzalił go w ucho.

Mimo to jednak strażnik nie zaprzestał pościgu i schwytał zabójcę. Zaczęło się rozpaczliwe szmaranie, gdy nadbiegli jakiś przechełdnie, wyciągnął strażnikowi z pochwy pałais i ciął zabójcę przez głowę, którego dopiero wtedy uwabdziono i odstawiono do kancelaryi policyjnej, a stąd do więzienia. Zabita Gadałsińska była w odmiennym stanie.

Barbarzyństwo konduktorów. Pisma warszawskie donoszą: Na torze kolej. Nadwiślańskiej, pomiędzy Maciejowem a koszarami, znaleziono robotnika remontowego kolejowego, włościanina Charitona Kaszczenki, z obcięciem obłama nogami poniżej kolana. — Przywieszono do szpitału w Kowli i przyprowadzono do przytomności, nieszczęśliwego sensu, że jechał do Kowli bez bileta i że za to strzelił go o podług dwaj konduktorowie.

W kłacie lwów. Żanny pogromca zwierząt Szwade, który produkował w był w cyrku w Warszawie, miał w cyrku odeskim przygode, która wywołała potopów wśród widzów. Jeden ze lwów uparł się i nie chciał zejść ze swego stołka, w końcu potracił niedźwiedź. Ta ruciła się na lwa, który skończył ryjąc na taboret i przewrócił białego niedźwiedzia. Niedźwiedź obalił taboret z lwem, który zerwał się z szczytu i wściekłością rucił się na niedźwiedzia. Wykiły widowie rucił się do niedzki i powstał świsł. Szwade, widząc, że lw schwylił niedźwiedzia za gardło, rzucił się pomocy napastników i odderzenia ich lwów wywołał jeszcze większe rozdrażnienie lwa. Wkrótce niedźwiedź stracił siły i rucił, a rozwoleczony lw wpił mu spony w gardło.

Wtedy Szwade zaczął straszyć ślepiemi ludzkanymi w rowarzu paszeczki lwa, który puścił swoją ofarę. Niebawem wpadł znów w wściekłość i z rykiem szczywał się do skoku na pogromcę. Ten wreszcie stał spokojnie przed lwem, który wreszcie, przeustraszony nowym straszem, skierowanym prosto w paszczę, zatrzymał się i, zwielszy głowę, wycokiwał na swój taboret, a pogromca doprowadził przedstawienie do końca.

Bojkotujemy prusaczy przy wszelkich okazjach! Wstrzymujemy się kupowania wyrobów pruskich i wogóle niemieckich.

Podziękowanie.

Dokładny odpowiedział nam ośmiem dniem, nie spodziewanym śmiertelą najukochańszą mojej żony, składam najgorzej podziękowanie wszystkim osobom, które popisywały z okazaniem mi współczucia i wzięły udział w pogrzebie. Dziękuję słowami „Bóg zapłać” każdemu kanonikowi Kupiakowskiemu za prowadzenie konduktu pogrzebowego, egzozegomom Dubowiatowemu, szefowi dyrekcji policyjnej radcy radcy drowi Michaiłowi Flaianowiu, szanownemu Dr. Kłosem i Szanownemu publicznemu za oddanie zmarłej ostatniej polskiej.

Dr. Józef Mironowicz komisarz c. k. policyj.

No, straciłem już humor w zupełności!

Obłepce, pobiegłszy radzić i przyniósł mi zaraz trzy pudełka Faya prawdziwych sodełskich pastylek mineralnych! Jestem kompletnie do niczego, a przebiegł się porażką! Jeśli mam na to co zrobić to ucieknę się do droku, który, jak się uważa, najlepiej skutkuje — a społkuję tym są właśnie Faya prawdziwe sodełskie pastylki mineralne. Można je kupić w każdej aptoce, drogerzji i składce wód mineralnych po kor. 1.25 za pudełko.

Generalna reprezentacja na Austro-Węgry: W. TH. GUNTZERT, Wien IV/1, Grosse Neugasse 27.

PALARNIA KAWY

piersza Krakowska

polica czysto i furcownie wyborzone gatunki

Kawy palonej

najnowszym i najliczszym sposobem za pomocą „policzki palarniowej” po cenach najniższych.

M. JAWORNICKI

ZAKŁAD POGRZEBOWY

Józefa Nowińskiej-Horakowej

w Krakowie, ul. Mikołajska 14, Telef. 248.

urządza nabożeństwa pogrzebowe w najukochańszych i do najwygodniejszych. Wielki skład terminu widów i sp. Sprzedaż i wysła swiaki do różnych krajów Europy. Groby urotowane do wynajęcia i sprzedania.

Stefan Jurewski dawniej **Andrzej Schultz**

KRAKÓW, Rynek główny l. 32

Zamówienia odwrotnie. — W niedziele i święta zamknięte.

POLECA: Tasiemki i plecionki wszelkiego rodzaju, wełniane, bawełniane, niciane, jedwabne, białe, czarne i kolorowe.

4-11

